

(1974) “स्यमु शब्दे” (I-भ्वादि:-826. अक. सेट्. पर.)[अ]

‘स्यमेः स्यमति शब्दार्थे वितर्के स्यामयेत णौ ॥’ (श्लो. 148) इति देवः ।
 स्यामकः-मिका, स्यामकः-मिका, सिस्यमिषकः-षिका, ¹सेसिमकः-मिका ;
 इत्यादीनि रूपाणि सर्वाण्यपि ध्वनतिवत् (940) ज्ञेयानि । स्यमित्वा-स्यान्त्वा,
 स्यान्तः, स्यमन्तको मणिः-बाहुलकात् औणादिके झच्प्रत्यये ‘शोऽन्तः’
 (7-1-3) इत्यन्तादेशे संज्ञायां कनि च रूपमिति विशेषः ।
 औणादिके (द. उ. 3-15) किकन्प्रत्यये सिमीका-सूक्ष्मा कृमिजातिः ।
 स्यमीका-क्रिमिः इति स्वामी । क्वसौ-²स्येमिवान्-सस्यमिवान् इति ।

(1975) “स्रकि गत्यर्थः” (I-भ्वादि:-84. सक. सेट्. आत्म.)
 सर्वाण्यपि रूपाणि कङ्कतिवत् (140) ज्ञेयानि । खल्व्प्रत्यये ³दुःसङ्कः ।

(1976) “स्यल वितर्के” (X-चुरादिः, अक. सेट्. आत्म.)

न्यासकारः ‘नाचार्यराजत्विक्संयुक्तज्ञात्यारूढ्यभ्यः’ (6-2-133) इत्यत्र “स्यल
 वितर्के”—अस्माच्चुरादिणिजन्तात् पचाद्यचि स्यालशब्दोऽन्तोदात्तः ।’ इति
 व्युत्पादितवान् । तदिहानुसन्धेयम् ।

(1977) “सन्धु विश्वासे” (I-भ्वादि:-757, (393). सक. सेट्. आत्म.)
 तालव्यादिः दन्त्यादिश्चायं इति सि. कौमुद्याम् । ‘सन्धु प्रमादे (भ्वादिः 393)
 प्रमादोऽवलेपः’ इति तरङ्गिण्यां दृश्यते । पुरुषकारेणापि (श्लो. 185)
 उद्धृतोऽयं पाठः । विसम्भमाणः । विपूर्वं एव विश्वास इति ज्ञापनार्थो
 विपूर्वस्य प्रयोगः । ^Bविसम्भी ‘वौ कषलसकत्थसम्भः’ (3-2-143)
 इत्यादिना धिनुण्प्रत्ययः । ‘सन्धु इति कौशिकः’ इति स्वामी ।

[अ] पुरुषकारे (देवश्लो. 148) ‘स्यमयेत् इति हेतुमणिचि—’ इत्युक्तम् । घटाद्यन्तर्ग-
 तत्वाभावात् कथं मित्त्वं इति न ज्ञायते ।

1. ‘स्वपिस्यमिव्येजां यङि’ (6-1-19) इति संप्रसारणे द्विर्वचने अभ्यासस्य गुणे च
 रूपमेवम् । एवं यङन्ते सर्वत्र बोध्यम् ।

2. अत्र ‘फणां च सप्तानाम्’ (6-4-125) इति एत्वाभ्यासलोपौ वा ।

A. ‘दुःसङ्कमाश्रङ्क्य हरेः पदं जनः प्रशङ्कते कुत्र रुजं क्व शङ्कते ।’ धा. का. 1-12.

B. ‘विकत्थी याचते प्रतमविसम्भी मुहुर्जलम् ।’ भ. का. 7-11.